

Svenska Canada-Tidningen.

The Swedish Canada News.

ARG. (Year)

Läsnummer 5 Centa

WINNIPEG, M. A. N. ONSDAGEN DEN 25:te SEPTEMBER, 1912.

Registered as Second Class Matter at the Post Office Department at Winnipeg, Can. and Grand Forks, N. D.

Nr 39.

OBSERVERA!

ANDRAD UTGIFNINGSDAG.

På det att vår tidning skall komma våra prenumeranter tillhanda tidigare i veckan, samt hinna fram till alla delar af Canada där man har järnvägspost samma vecka som den utgifvas, hafva vi beslutat ändra utgifningsdagen till onsdag. Formarna skiljas vid middagstid på tisdagen och måste yttre och notiser för att komma in i samma veckas nummer vara redaktionen tillhanda halst på måndagen eller allra senast tisdags morgon.

I Winnipeg kommer tidningen i regel att utbåras med första posten på onsdags morgonen.

Vi hoppas att denna anordning skall bli tillfredsställande för våra prenumeranter både när och fjärran, och den faller i smak för de som hafva godhetens ontala förhållanden för andra grannar, som nu ej hälla Svenska Canada Tidningen, samt för dem att prenumerera.

På grund af de extra ansträngningar vi denna vecka måst göra för att vinna tid, hoppas vi läsekretsen ursäkta oss om en eller annan afdelning råkat bli något förbisedd. Nästa vecka skola vi vara bättre rangerade ut på tidningen sådan den borde vara. Innehållande oss i våra läsares och läsarnors begagna omtänks, tecknar

Högaktningfullt.

REDAKTIONEN.

NORGE.

Norges nya arbetsminister utsedd. Till arbetsminister efter Bränne utnämndes amtsingenjören i Romsdalen Hovdenak. Utnämningen är så tillvida märklig som Hovdenak aldrig deltagit i det politiska lifvet.

Kungamiddag för Amundsen och hans män. På Kristiana slott var kungaparet den 20 aug. middag för Roald Amundsen och hans följeslagare på sydpolsexpeditionen m. fl. Vid middagen höll kungen ett till de ärosvärsta, hvaresten Roald Amundsen tackade, Amundsen och de öfriga deltagarna i sydpolsfärden buro fram medaljen. Roald Amundsen förärade kungen den sidentflagga, som han haft med på sydpolsfärden. Kungen tackade för gifvan.

DANMARK.

De danska höstmanövernå börja idag och inleddas med divisionsoföfning. Siffra manövernå rger num 25 till 30 och avslutas med fästningsöfningar vid Köpenhamn den 1-4 oktober.

Fiskeriställningen i Köpenhamn ständes den 20 aug. Den har varit besatt af något öfver 80,000 personer.

Vid nordiska skyttemötet i Köpenhamn blif resultatet af täfvelskyttingen mellan de 25 svenska, 25 danska och 25 norska skyttarna, att danskarna uppnådde 5,583, svenskarna 5,582 och nordmännen 5,485 poäng.

Petroleummonopol på Island. Alltinget har beslutit bemyndiga ministern att införa petroleummonopol för Island för en tid af intill fem år antingen genom import och försäljning för landskassans räkning eller genom att öfverlämna ensamrättigheterna till ett enskilda personer och tillhöfva dem.

FINLAND.

Till svenskhetens bevarande i Fjndalen har fröken Anna Frieman, som nyligen afled i Brahestad, donerat 100,000 mark, hvaraf svenska kulturfonden får 80,000 och svenska folkskolans vännar 20,000 mark.

Ett ifrigt skiljarg för de senaste åren, pågitt i Finland. Enligt en nu offentliggjord statistik dödades under 1910 mellan 19,299 sällar, representanterna af premiesumma af 96,425 mark under 1909. Statistiken för 1911, som förefinnes i manuskript, utvisar en 15,000 dödliga sällar.

Politisk skärping af finska strafflagen föreslås i en framställning af senaten i 1909. De föreslagna straffskärpingarna gällde bl. a. uppvisning till brott, särskildt till högfördäri och oppror, och vidare förstoring eller skymfande af kyrkoherdens flagga eller ryska riksvapnets skådeörelse med sprängämne, förvaring i brottligt skift af sprängämnen samt olagligt sakhållande af krut eller andra sprängämnen. Generalöversten har nu till senaten öfverlämnat dessa förslag jämte egna anvisningar för deras omarbetande.

Borgmästaren i Viborg häktad. Då borgmästaren i Viborg, Fagerström, den 25 aug. infann sig vid en afskedsbesök, som 12-te skytterregimentet i Viborg gaf, med anledning af transport från staden, sökte polisen häkta honom för att låta honom undergå förhör inför de ryska undersökningsdomarne. De ryska officerarne hindrade emellertid häktingen. Borgmästaren Fagerström begaf sig då hem, men utstades änyo för häktingsförhör. Han protesterade och tillslut kvarstannade

Bullmoose-rörelsen.

Svenska Canada Tidningen har strängt taget insett att besökla med politiken i Förenta Staterna och kan inte utöfva något inflytande på nu förestående presidentval eller något annat val i Onkel Sams rike. Vi söka emellertid hålla våra läsare underrättade om den politiska ställningen, samt ibland göra ett uttalande, hvilket då ej förestävas af partiet, utan af den opartiskhet, som endast en utomstående kan besitta. Då vi veta att iensala af våra läsare längre eller kortare tid vistats i Förenta Staterna, torde följande uttalande i Pacific Tribune äga ett visst intresse för dem:

"Att predika en ting och göra en annan — det är Bull Moose-ledarnes sätt i Illinois och Pennsylvania.

Höga moraliska principer är det egentliga de för, på tungan, men deras handlingar äro en praktil, som är misskrediterad i de två gamla politiska partierna. Chicago Tribune, som ägdes af trustherrarna McCormick, Roosevelt's finansiella stöd, meddelar, att Bull Moose-ledarne i Illinois taga sig före att ästadkomma en allians med Lorimerementet, sedan detta drifvits ut ur den republikanska organisationen.

En liknande sak meddelas af Philadelphia Times, egare Roosevelt's vän Frank A. Mausey af ståtstraten, nämligen att Roosevelt i Pennsylvania redan ingått på en politisk affär med W. W. Grand, en kongressman, som anses stå Standard Oil nära. Grand är kongresskandidat på Bull Moose-valseleden. Han beskrives i ett bref från Hearst till Standard Oil-direktören Arrebold, som "är synnerligen vän". Denna smutsiga allians har vänt många valman från Roosevelt.

Så går det. Roosevelt reser land och rike omkring, "bränmärkan" partibasarna, under det hans politiska ledare göra politiska allianser, som komma de bättre elementen bland Roosevelt's tillhångare att skämmas ögonen ur sig.

Men Roosevelt vet ingenting om, hvad hans ledare företaga sig. I 18,000 ord har han sökt bortförklara Standard Oils bidrag till hans kampanj år 1904. Frågan är, om Roosevelt kände till Standard Oil-gifvans mottagande och användande, innan han skref sitt ryktbara bref om dess äresvärdande — en vecka före valdagen och sedan hans rival Alton B. Parker auklartat det republikanska partiet för brottligt samförstånd med trusterna hvilka under Roosevelt's styrelse ökades från 149 till öfver 10,000. Roosevelt har, såsom en sannidig träffande anmärker, haft att göra med fullt pålitligt folk, som inte blott förstår härförhållanden visa utan som inte behöfver böra något alls för att förstå.

Sj — Roosevelt har aldrig begärt en röst af någon till kampanjbidrag.

Denne nye guldarnes öfver till omgifvna af jordiska änglar, som tillgodse alla hans behof, beställa extra, tack, anordna massöten och receptorer, primärval och konvent samt tillse, att kampanjkassan ständigt är fylld, utan att den store mannen har den ringaste kännedom därom.

En smutst sagdt besvänerlig ställning intaga de republikanska ledarna i Illinois i Chicago, där Bull Moose-arna äga den rep. maskinen. Enligt lagen afslutas de el på, att de vilja underlätta det republikanska partiets nominering, men de äro väl, ja president-elektorer, som förbundit sig att rösta på Roosevelt.

I Sverige skulle detta kallas mened och allmänt fördömas, men eda har ingen vikt och betydelse här i landet. Emellertid ser det ut, som om Rooseveltpartiet redan passerat midlagsväggen. Det tredje partiets trohet har allmännelt teke varit lockande. Den har oftast upptagits af gamla afslagna republikanska basar och ämbetsjägare.

Från Kittias county förmåes att tjugetals män, som tänkt försöka Roosevelt för en tredje termin, redan årt sig och återvändt till den fana, de tänkte fly. Samma förhållande åter rum öfverallt inom Förenta Staterna.

När Roosevelt i fjol besökte Tacoma på sin västliga trip, så samledes han på förra veckan talade på samma plats som presidentkandidat, var åhörsantalet infö öfver 12,000. Roosevelt fallde i sitt Stadium-till följande yttrande: "Och nu, vännar, till Washington kom jag med en käns. I af att sitta vid Gamaliels fötter snarare än af att utföra ett missionsarbete, därför att, hvad vi progressiva i själva verket söka göra för: nationen det består till största delen i att öfvertala den öfriga delen af vårt folk att följa i fotspåren af hvad vi sedan utträtt här på knuten."

Men det, som gjort detta i Washington det är inga andra än det republikanska partiet och guvernör Hay.

under natten i sin bestad. På följande dag blif han, då han presiderade vid magistrats session, häktad och instald till förhör. Han vägrade svara inför olaga forum, men förklarades häktad, ehuru han senare frigafs till 600 rubels borgen.

Biljetter för konserten i Svenska Lutherska kyrkan finnas till salu på Svenska Canada Tidningens kontor.

Skall Minneapolis få Wennerbergstaty?

I senaste numret af den i Minneapolis utkommande "Svenska Folkets Tidning" ingår ett af herrar Hjalmar Nilsson, Victor Nilsson och C. E. Wellerstedt. Svenska Skångarforbundets respektive ordförande, sekreterare, kassör, undersekreterare och till den svenska befolkningen i Minneapolis staldt upp rop om insamlandet af medel till resandet i Minneapolis af en staty öfver den store svenske skalden och kompositören Gunnar Wennerberg. Ur upproppet hämta vi följande:

I New York höjer sig i Battery Park en staty af John Ericsson, krigsflottan arligen Greater New Yorks svenska samlas för att för minnet af nationens räddare, de hundrade nyttiga uppfinnare man i Chicago's Lincoln Park tronar blomstrande Linné, en monumental stödt rest af svenskar, å Boston Commons så en bronshäll, som förevigat minnet af Leif Erikson, den nordiska viking, som var Amerikas förste upptäckare, ett monument till hvars resande öfver skandinavien varit öfverallt i medverkande. Lätom oss då, Minneapolis-svenskar, resa en staty till Gunnar Wennerberg, värnas, fosterlandskärlekens, den religiösa handförelens insprerade sängare i dikt och toner! Och låt oss med skildret komma all världen att minnas, att den mannen var svensk!

Sommaren 1914 kom till i Minneapolis hällas Svenska Skångarforbundets i Amerika sjätte stora sängare, fest, den mest omfattande i sitt slag, som någonsin planerats. Hvilken lämpligare tidpunkt kunde väl gifvas för attfickande af en Wennerbergstaty i Minneapolis än den för denna sängarfest?

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Befordrad. Carl F. Udén, som flera år utfört teckningar för Washington Water Power Co. i Spokane, Wash., har i dagarna insetts till ingenjörchef för samma bolag.

Barn och skjutviken. David Berger i Chicago, 15 år, blif hvarom dagen skjuten i armen, när han och Nathan Solinsky, 16 år, undersökte en laddad revolver bakom Bergers hem.

Ryggraden bräckt. En 12-årig flicka, Martha Rasmussen nära Toronto, N. D., föll hvarom dagen ned från ett träd i sin faders farn och bräckt ryggraden. Hon har med framgång behandlats af läkare, och det tros, att hon kommer att få lefva.

På rudyckernas konto. F. d. snipentendenten, för belysningsverket i Jamestown, N. Y., ingenjör Chas G. Sandquist, angreps hvarom dagen af dillerium tremens och sökte ge sig, nord med hindrades att fullborda sin gångh. Han fördes till dlaruset i Gowanda.

Fordrar skadestånd. Leander Johnson, en mekaniker, har fått anställning vid Duluth, Missabe & Northern järnvägs spjettkare i Duluth, Minn., har börjat räkning mot bolaget. Han fordrar \$18,400, för det han under arbetet i verkstäderna den 21 mars fick några jämförelser i sina ögon.

Släta affärshuset delat. På Peter Lufrens hus i Oelan, Minn., för en tid sedan odelades genom skedd, försvann det sista affärshuset i detta en gång blomstrande samhälle. Byggnaden var värd \$5,000 och det bruna lagret uppskattades till \$12,000.

Dog knall och fall. Miss Clara Anderson, 56 år, som i flera år varit butikskärd i Jamestown, N. Y., dog hvarom dagen, medan hon satt vid mid, då hon rådde i sitt hem därstades. Likskaldern konstaterade, att ett slagfall orsakat döden.

Tjugårstfest och kyrkvigning. En af sv. luth. Ebenezer-församlingen i Summitville under denna och förra veckan. Dessa festligheter togo sin början torsdagen den 19 deennes och fortsatte under en hel vecka. Kyrkvigningen hölls i söndags.

Stulen diamantring. Lillian Olson, en biljettförjare i en biografteater i Chicago, häktades i onsdags ätta dagar, på begäran af brosmaren Leo Miller, som beskyller henne för att ha stulit en diamantring, värd \$300, från honom. Miss O. nekar till att ha begått stölden.

Stormen. Österas skandinaviska Good Templars stadslo, hvilken har jurisdiktion öfver de skandinaviska sjoftomparlörerna i staterna Massachusetts, Rhode Island och New Hampshire, höll den 1 och 2 deennes ett årsmöte i Old Fellows tempel i Mahlen, Mass.

Den bästa fisketuren under den nya årstidens dagar har Nels Erickson haft, hvilken är fiskare för Southborn - Cutting Packing Company i Astoria, Ore. Han har fångat 31,000 pund lax, och efter 7 cents per pund har han alltså sedan i varas inkomst den nästa sommaren af \$21,170.

Prästförlopp. I sv. luth. kyrkan i Denver, Colo., sammanködes den 28 aug. pastor Wado Ekberg från Missoula, Mont., med fröken Edith R. Brandelle. Vigningsförrättades af brudparets fäder, dr. G. A. Brandelle och pastor G. A. Ekberg.

Ny kongresskandidat. F. H. Petersen i Moorhead, Minn., som i flera terminer tillhört stansaten, har ansett sig som kandidat till kongressen från Minnesota's niende distrikt och som medietfärer till nuvarande kongressman Stenerson.

Stämtd bolag. Mrs. Mabel Trapp i Rockford, Ill., har i dagarna utsett stämtd mot Rockford Electric Company, emedan hennes man, Arthur Trapp, för en tid sedan förordade lifvet, då han kom i beröring med en af bolagets ledningar. Kvinnan begär \$10,000 i skadestånd.

Lika gamla. John D. Rockefeller är 73 år; hans tjänare Anders Lindgren är likaledes 73 år. Båda äro till frinandes å den förra tacks sommarställe Forest Hill nära Cleveland, Ohio. Hr Lindgren kem från Sverige för 38 år sedan och tog anställning hos den jänmarzige Rockefeller.

Fran Gustavus Adolphus College i St. Peter, Minn., meddelas: Det nya skolåret öppnades sept 26 september må, nads föresta arbetsdag. Den 4 deennes började klassarbetet, och lärleksningen är nu i full gång. Alla lärarne äro tillbaka på sina poster och en af dem, professor Hedberg, efter en europeisk långtur.

En grann karl. På arméns rekryteringsstation i Muncie, Ind., infann sig hvarom dagen Joseph A. Benson för att taga värfning i hären. Då sergenten R. Finney började undersöka hans kropp, fann han, att Benson var taturad från topp till tå. Bland annat hade han hola "Fader vår" tatuering på bröstet samt kartor öfver snart sagt alla världens länder förutom en massa olika sorters djur — taturna, de förstas. Benson blif autagen.

Ojämn delning. Harom dagen afled i Sioux City, Iowa, John Olson, som efterlämnade en förmögenhet på \$20,000. Ut sitt testamente hade han till sina arvingar utnämmt sina brorsbröder Adolf Hanson, dr. C. B. Hanson och Oscar Hanson. Dr. Hanson erärlles 20,000 dollars och Adolf och Oscar Hanson få vardera en dollar.

Svenskarne hålla sig framme. I Spokane, Wash., äro tre svenskar kandidater för politiska sysslor, nämligen å den republikanska valseleden fabrikägaren E. E. Engdahl för stanssemar och E. d. stadskassören Oscar Peterson för countykassan; samt å den "progressiva" dr S. P. Seaberg för coroner, — Andrew E. Moberg i Mt. Vernon, Wash., är kandidat för statsauditor på den Mooresvetska statsvalsedeln.

Svensk-svenskt. Ett alligenom svensk-svenskt ha beordrat sig den förtigste advokaten Herman Nord i Cleveland, Ohio, hafva försökt sig i Toronto köpte han af en Mr. Johnson, som påstår sig vara af svensk börd, den svenske byggnadskontraktören Nils Johnson har uppfört byggnaden efter ritning utförd af den svenske arkitekten M. B. Stenberg. "Om nu hr Nord lär sin praktiska gumma svenska språket, så att de kunna språka svenska i det svensksvenska hemmet, så blir allt bra", säger Hjelmar.

Papejogen skrämd tjufvarne. En papejoga tillhörande farmaren Gustaf Carlsson, nära Eaton, Colo., skrämd hvarom dagen bort två inbrottsjufvar, som natten till i Carlsson's hem och genomskötte det. Pågeln, som för någon tid sedan skändt till Carlsson från San Francisco skrek "polis", då den fick syn på tjufvarne, och dessa togo som hastigast till benen. Carlsson återkom just som papejoga skrek "om just öfver bord" och den ena af rövvarne hoppade ut genom ett fönster.

Omkomna genom olyckshändelser. Spårsväraren W. Jacobson i Tacoma, Wash., kländ till döds mellan två zolsvagnar; Arthur Johnson i Wyoming, drucken under handling; Charles Anderson i Plainfield, Conn., 60) från en telegrafstolpe; Elmer Carlson i St. Paul, Minn., drunknad i Harriettsjön; Carl Lindström i St. Paul, Minn., dödad af en elektrisk ström; Harry Carlsson i St. Paul, Minn., död af näslödnings; Albert Johnson i Mantorville, Minn., öfverkörd af bantåg;

Förhistorisk byggnad. Från Farwell, N. M., meddelas att en expedition, för hvilken Mr. C. Nelson vid American Museum of Natural History i New York står i spetsen, påtruffat en förhistorisk stenslyngnad med ej mindre än 72 man. I rummen funnos en mängd människoskelett, lekrör och andra husredningsartiklar, hvilka kasta nyt ljus öfver den förhistoriska civilisationen i dessa trakter. Ett kort stycke från byggnaden har påtruffats i form af dammar och vattenkanaler, hvilka tyda på, att konstbevatning ägt rum där för.

Svensk tidningsman på besök i Amerika. Redaktören, Bolander-direktören och bokförläggaren Otto Elander från Göteborg, hvilken för en del är sedan verkade i den svensk-amerikanska pressen, befinne sig för närvarande på en kombinerad affärs- och rekognoscera i Förenta Staterna, och har under några dagar väst i Chicago; Mr. Elanders bolag äret ett af de största och mest skärbered det alla modernaste tryckerier i Sverige och är bl. a. utgifvare af den populära tidskriften "Tidsförfrid", som på en jämförelsevis kort tid erhållit en enorm spridning i Sverige.

Landsmann uppfinnare. Hr Z. Victor Lyngnes, delägare i tryckeriet "Colonial Press" i Omaha, Nebraska, håller i dagarna på att uttaga patent på en ny mekanism för cylindtryckpressar, nämligen själva den fundamentala drifmekanismen, hvilken han genom förriga experiment och studier gjort så enkel, hastigt och säkert, att de olaghetter som ofta förekomna vid tryckpressar, genom densamma helt och hållet elimineras. En efter denna princip konstruerad tryckpress förklarar särre delar, hvilka också funktionera mera absolut än å den nuvarande pressen, och äro en förmodar den, att tillverkningkostnaden blir åtskilligt billigare än hvad med på befintliga pressar är fallet.

Mera beröm för Sverige. Everett C. Brown, medlem af amerikanska olympiakomittén, återvänder för ett par veckor sedan från Europa. Han hade icke loford för Sverige och svenskar, hvilka prestationer vid Olympiska spelen han karaktäriserade som rent utmärkta, då man tar i betraktande de invånarantalet i Sverige. Han var fullt och fast öfvertygad om, att amerikanerna komma att få betydligt förligare medfärer vid spelen i Berlin 1916, enär de flästa europeiska nationer göra sitt allra bästa för att få kunna besegra dem. Orsaken till engelsmännens snöpliga nederlag vid olympiska spelen i Stockholm ansåg han ligga i deras vådhållningar vid täffingarna. Dessa vådhållningar hade haft ett degennerande inflytande på de brittiska idrottsmännen.

Amerikanska sädesgrader.

Klipp ut denna tabell och jämför den med de regler för gradering som gälla här i Canada och som vi offentliggjorde i förra veckans nummer.

Nordlig värhvete.

No. 1 hard värhvete skall vara torrt, kärnfriskt, klart och rent, samt bestå af öfver 50 procent af hårda hveteslag, samt väga minst 58 pounds per mätt bushel.

No. 1 northern värhvete skall vara torrt, kärnfriskt, klart och rent, samt bestå af hårdt och mjukt värhvete, samt väga minst 57 pounds per mätt bushel.

No. 2 northern värhvete skall vara torrt värhvete, ej tillräckligt rent eller kärnfriskt att graderas såsom No. 1, men likval godt för mål och får ej väga mindre än 56 pounds per mätt bushel.

No. 3 northern värhvete skall bestå af